

Sygn. akt IV KK 181/21

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **W. Ś.**

skazanego z art. 270 § 2 k.k.w zw. z art. 12 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 czerwca 2021 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

kasacji wniesionej przez jego obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 10 lipca 2020 r., sygn. akt IX Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 31 lipca 2019 r., sygn. akt IX K (...)

p o s t a n o w i ł

**oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną oraz obciążyć
skazanego W. Ś. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W. Ś. został oskarżony o to, że:

1. w dacie bliżej nieustalonej w okresie od lipca 2011 r. do 10 sierpnia 2011 r. w K. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru wypełnił blankiet deklaracji wekslowej, a w dniu 10 sierpnia 2011 r. blankiet wekslowy podpisane przez wystawcę weksla T.K. niezgodnie z jego wolą i na jego szkodę w ten sposób, że na w/w blankiecie deklaracji wekslowej nakreślił zapis wskazujący, iż udzielił T.K. pożyczkę w kwocie 200.000,00 zł oraz że w razie niespłacenia należności w terminie będzie miał prawo uzupełnić weksel

klauzulą „bez protestu”, wypełnić weksel na sumę wekslową obejmującą nie zapłacone należności wraz z odsetkami i wpisać datę i miejsce wystawienia weksla oraz datę płatności według własnego uznania, a na w/w wekslu *in blanco* nakreślił sumę wekslową tj. 290.520,00 zł, zapis o treści „bez protestu” oraz termin płatności - 17 sierpnia 2011 r. mając świadomość, że pomiędzy nim a T.K. nie została zawarta umowa pożyczki, którą weksel miał zabezpieczać, a następnie użył w/w dokumentów przekazując je M. S. na podstawie umowy cesji wierzytelności datowanej na 10 sierpnia 2011 r.,

tj. o przestępstwo z art. 270 § 2 k.k.w. zw. z art. 12 k.k.,

2. w dniu 10 sierpnia 2011 r. w Kielcach działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po uprzednim wprowadzeniu M.S. w błąd, że udzielił T. K. pożyczki w kwocie 200.000,00 zł oraz że będące w jego posiadaniu deklaracja wekslowa i weksel *in blanco* podpisane przez T. K. jako wystawcę dotyczą powyższej wierzytelności, doprowadził M.S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 100.000,00 zł przekazanych przez w/w pokrzywdzonego w związku z zawarciem umowy cesji tej wierzytelności, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k.,

3. w dniu 17 czerwca 2015 r. w K. po uprzednim pouczeniu o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie i złożeniu przyrzeczenia, składając zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym o sygn. III K (...) Sądu Okręgowego w K. zeznał nieprawdę twierdząc, że pożyczył T.K. kwotę 200.000,00 zł, a w celu zabezpieczenia spłaty tej należności T.K. podpisał jako wystawca weksel *in blanco* oraz deklarację wekslową, nadto że nie otrzymał od R.A. w związku z przejęciem jego wierzytelności w kwocie 10.000,00 zł weksla *in blanco* opatrzonego podpisem T. K. oraz nie otrzymał od M.K. pieniędzy tytułem spłaty pożyczki z odsetkami w kwocie 16.000,00 zł i nie przekazał jej weksla podpisanego przez T.K. dotyczącego tej należności, tj. o przestępstwo z art. 233 § 1 k.k.,

4. w dniu 30 grudnia 2011 r. w B., działając w celu uzyskania dla siebie kredytu, przedłożył w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo Kredytowej im. (...) w L. Oddziale w B. poświadczający nieprawdę dokument dotyczący okoliczności o

istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego w postaci zaświadczenia datowanego na 30 grudnia 2011 r. o zatrudnieniu w firmie R. z/s w B. w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku sprzedawcy oraz o wysokości osiągniętych z tego tytułu dochodów,
tj. o przestępstwo z art. 297 § 1 k.k.,

5. w dniu 6 sierpnia 2012 r. w B., działając w celu uzyskania dla siebie kredytu, przedłożył w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo - Kredytowej im. (...) w L. Oddziale w B. poświadczający nieprawdę dokument dotyczący okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego w postaci zaświadczenia datowanego na 3 sierpnia 2012 r. o zatrudnieniu w firmie R. z/s w B. w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku sprzedawcy oraz o wysokości osiągniętych z tego tytułu dochodów,
tj. o przestępstwo z art. 297 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 31 lipca 2019 r.

1. uznał W. Ś. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu wyżej w punkcie I, stanowiącego przestępstwo z art. 270 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 270 § 2 k.k. wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;
2. uznał W.Ś. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu wyżej w punkcie II, stanowiącego przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;
3. uniewinnił W. Ś. od zarzutu popełnienia czynu opisanego wyżej w punkcie III;
4. uznał W. Ś. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu wyżej w punkcie IV, stanowiącego przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 297 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
5. uznał W.Ś. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu wyżej w punkcie V, stanowiącego przestępstwo z art. 297 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 297 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
6. na podstawie art. 44 § 1 k.k. orzekł wobec W. Ś. przepadek na rzecz Skarbu Państwa oryginału weksla wypełnionego na kwotę 290.520,00 zł opisanego w wykazie dowodów rzeczowych na k. 1646 pod poz. 1;

7. na podstawie art. 85 § 1, § 2 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec W. Ś. wyżej w punktach I, II, IV i V wyroku kary pozbawienia wolności połączył i orzekł wobec W. Ś. karę łączną 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w K. po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego W. Ś. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchylił orzeczenie o karze łącznej pozbawienia wolności wobec W. Ś. w pkt VII,
2. w ramach czynów zarzucanych W.Ś. w pkt I i II aktu oskarżenia uznał go za winnego tego, że w dacie bliżej nieustalonej w okresie od lipca 2011 r. do 10 sierpnia 2011 r. w K. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadzenia M.S. w błąd co do udzielenia pożyczki T.K. i doprowadzenia M. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, wypełnił blankiet deklaracji wekslowej, a w dniu 10 sierpnia 2011 r. blankiet wekslowy podpisane przez wystawcę weksla T.K. niezgodnie z jego wolą i na jego szkodę w ten sposób, że na w/w blankiecie deklaracji wekslowej nakreślił zapis wskazujący, iż udzielił T. K. pożyczkę w kwocie 200.000,00 zł oraz że w razie niespłacenia należności w terminie będzie miał prawo uzupełnić weksel klauzulą „bez protestu”, wypełnić weksel na sumę wekslową obejmującą nie zapłacone należności wraz z odsetkami i wpisać datę i miejsce wystawienia weksla oraz datę płatności według własnego uznania, a na w/w wekslu in blanco nakreślił sumę wekslową tj. 290.520,00 zł, zapis o treści „bez protestu” oraz termin płatności - 17 sierpnia 2011 r, mając świadomość, że pomiędzy nim a T.K. nie została zawarta umowa pożyczki, którą weksel miał zabezpieczać, a następnie użył w/w dokumentów przekazując je M. S. na podstawie umowy cesji wierzytelności datowanej na 10 sierpnia 2011 r., a w dniu 10 sierpnia 2011 r. w K. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po uprzednim wprowadzeniu M. S. w błąd, że udzielił T. K. pożyczki w kwocie 200.000,00 zł oraz że będące w jego posiadaniu deklaracja wekslowa i weksel in blanco podpisane przez T. K. jako wystawcę dotyczą powyższej wierzytelności, doprowadził M. S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 100.000,00 zł przekazanych przez w/w pokrzywdzonego w związku z zawarciem umowy cesji tej wierzytelności, tj.

przestępstwa z art. 270 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierza mu karę 2 (dwa) lata i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w rozmiarze 100 (sto) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na 40 (czterdzieści) złotych;

3. na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. orzeczone wobec oskarżonego za przypisanie mu przestępstwa kary pozbawienia wolności łączy i orzeka karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności;
4. zasądził od oskarżonego W.Ś. na rzecz Skarbu Państwa 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem opłaty za obie instancje;
5. w pozostałym zakresie co do oskarżonego W. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wyżej wymieniony prawomocny wyrok zaskarżył w całości na korzyść skazanego jego obrońca podnosząc zarzut rażącego naruszenie prawa procesowego, a mianowicie:

1. art. 434 § 2 k.p.k. mające istotny wpływ na treść orzeczenia polegające na naruszeniu zakazu *reformationis in peius* i wymierzenie kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 286 § 1 kk, w sytuacji, gdy sąd I instancji wymierzył za ten czyn karę 2 lat pozbawienia wolności, a oskarżyciel publiczny nie wniósł apelacji na niekorzyść w odniesieniu do wysokości wymierzonej kary pozbawienia wolności, co oznacza, iż wysokość tej kary nie była objęta granicami zaskarżenia;
2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. przez faktyczne pominięcie w rozważaniach zarzutów związanych z rażącą niewspółmiernością kary szeroko opisanych w apelacji i jedynie lakoniczne odniesienie się do ich treści wraz z dowolnym przyjęciem „co Sąd Rejonowy musiał mieć na myśli” które niemal *prima facie* jest sprzeczne z tym co rzeczywiście przyjął Sąd Rejonowy oraz pominięcie ważnego dowodu w sprawie, jakim są akta prowadzonego postępowania przygotowawczego przez Prokuraturę Rejonową w B. do sygn. PR (...) pomimo zapoznania się przez Sąd Okręgowy z tymi aktami.

Opierając się na przytoczonych zarzutach skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o oddalenie jej jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy jest oczywiście bezzasadna, co uzasadnia oddalenie jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

Zakaz *reformationis in peius* uregulowany w art. 434 § 1 k.p.k. statuuje zasadę, że sąd odwoławczy nie może pogorszyć sytuacji procesowej oskarżonego, gdy środek odwoławczy nie został wniesiony na jego niekorzyść, a ponadto, że pomimo wniesienia środka odwoławczego na niekorzyść oskarżonego, sąd odwoławczy nie może orzec na niekorzyść poza granicami zaskarżenia oraz poza granicami zarzutów, chyba, że ustawa to przewiduje – co nie miało miejsca w niniejszej sprawie.

Analizując sytuację procesową skazanego w świetle wyroku wydanego przez Sąd I instancji należy stwierdzić, iż został on uznany za winnego popełnienia dwóch odrębnych czynów opisanych w pkt I i II aktu oskarżenia stanowiących przestępstw, zaś sąd odwoławczy zmodyfikował wyrok w tym zakresie uznając, iż stanowią one jeden czyn wyczerpujący znamiona dwóch przestępstw określonych art. 270 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Okoliczność ta samoistnie przesądza już o tym, iż sytuacja procesowa W.Ś. nie uległa pogorszeniu, a wręcz przeciwnie była korzystniejsza. Należy też zauważyć, iż w świetle wyroku Sądu I instancji, oskarżony został skazany za dwa odrębne przestępstwa na kary po 2 lata pozbawienia wolności, za które w oparciu o art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. mogła być orzeczona kara łączna od 2 do 4 lat pozbawienia wolności, zaś uwzględniając pozostałe kary jednostkowe - do 5 lat pozbawienia wolności. Natomiast sąd *meriti* w miejsce wszystkich kar pozbawienia wolności wymierzonych za wszystkie przestępstwa przypisane oskarżonemu orzekł karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Wymierzona przez sąd odwoławczy w wyroku reformatoryjnym kara 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności mieści się w granicach kary łącznej, która mogłaby być wymierzona za przestępstwa opisane

w pkt I i II aktu oskarżenia (od 2 do 4 lat), zaś orzeczona za nie (oraz pozostałe przestępstwa) kara łączna 3 lat pozbawienia wolności jest łagodniejsza od kary łącznej wymierzonej przez sąd I instancji. Uwzględniając wszystkie okoliczności występujące w niniejszej sprawie należy stwierdzić, iż sytuacja procesowa W. Ś. po wydaniu wyroku reformatoryjnego uległa polepszeniu, albowiem zmniejszyła się wobec niego realna dolegliwość wynikająca z rozmiaru orzeczonej i podlegającej wykonaniu kary pozbawienia wolności.

Zarzut obrońcy skazanego w tym przedmiocie uznać więc należy za bezzasadny w stopniu oczywistym.

W ten sam sposób ocenić należy zarzut obrazy art. 433 § 2 k.p.k. polegający na nierozpoznanii zarzutu rażącej niewspółmiernej surowości kary, albowiem z treści uzasadnienia wyroku wynika, iż sąd odwoławczy odniósł się do tego zarzutu. Należy przy tym zauważyć, iż wobec kwestionowania przez obrońcę oceny dowodów i ustaleń faktycznych w sprawie oraz domagania się uniewinnienia oskarżonego, zarzut rażącej niewspółmierności kary był w istocie przedwczesny i bezprzedmiotowy.

Mając na względzie powołaną argumentację należało orzec, jak w sentencji postanowienia.